

Pedra i sang

Sant Cugat del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Monestir de Sant Cugat del Vallès. Plaça d'Octavià.
Emplaçament Sant Cugat nucli

Coordenades:

Latitud: 41.473562132843
Longitud: 2.0856000096731
UTM Est (X): 423650
UTM Nord (Y): 4591732

Classificació

Número de fitxa 08205 - 841
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 2000
Autoria de l'element: Companyia Tetrateatre
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Fitxes associades:

[Casa de l'avinguda Tarruell número 2](#)

Autoria de la fitxa Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)

Data de registre de la dt., 13/02/2024 - 08:44

fitxa:

revisió:**Data de la darrera revisió:** dc., 26/02/2025 - 10:46

Descripció

Pedra i Sang és una representació teatral que explica l'assassinat de l'abat del monestir de Sant Cugat, Arnau Ramon de Biure, a mans de Berenguer de Saltelles la nit de Nadal de l'any 1350, durant la missa del Gall. Cada any, des de l'any 2000, es representa aquesta peça teatral musicada durant les festes de Nadal, a la sala capitular del Monestir.

Segons explica la història, un ric propietari anomenat Raimon de Saltells va deixar part de la seva herència als monjos, i una part significativa al seu fill Berenguer, que havia desaparegut. Quan el fill va reaparèixer, va reclamar tota l'herència, i va donar de termini fins a la nit de Nadal per a obtenir-la. Berenguer va ser temptat pel diable en un indret que posteriorment s'anomenà el torrent del mal consell, i va perpetrar l'assassinat durant l'ofici, juntament amb els seus còmplices, i van fugir.

Les lletres del responsori que llegia l'abat es van tenyir de sang, i la campana anomenada Gambiota va començar a tocar sola. També la creu de l'altar va canviar de posició, i el gall del campanar, que cantava molt fort, va quedar mut. Va caure una maledicció sobre els assassins. El Papa els va excomunicar, el rei Pere el Cerimoniós en va dictar ordres de captura, i es declarà la casa dels Saltells destituïda. Tots els criminals van patir morts horribles. Berenguer va morir aixafat per una roca i els altres còmplices, de set, de gana o de disputa amb els companys.

Els personatges que apareixen a l'obra de teatre són l'abat Biure i Berenguer de Saltells. També s'hi han incorporat personatges com diversos monjos (l'hortolà, el músic, l'estudiós...) i el poble, que és qui discuteix amb els monjos, parla de les tradicions i canta a cappella.

Observacions:

Les fotografies són de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

Història

La companyia de teatre de Sant Cugat, Tetrateatre, tenia el costum de realitzar espectacles poètics al monestir durant les dates nadalenques. L'any 2000, moment en el qual es commemorava el 650è aniversari de l'assassinat de l'abat Biure, l'Ajuntament de Sant Cugat va demanar a la companyia que elaborés un espectacle basat en aquesta història. Aleshores, es va encarregar, d'una banda, el text a l'autor teatral i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, Josep Maria Jaumà, i la part musical a Joan Alavedra. La direcció de l'espectacle va ser confiada a Dolors Vilarasau. El text està escrit en versos blancs decasíl·labs, de manera que es pot recitar o cantar. La música és polifònica, per ser interpretada per un cor a cappella. Cada any, s'hi introdueixen referències sobre l'actualitat.

Bibliografia

CARDÚS FLORENSA, Salvador (2008). *Un Nadal tacat de sang. La mort de l'abat Biure*. Fundació Torre del Palau.

PEDRÓ FONTANET, Rogeli (2005). *Llegendes de Sant Cugat del Vallès. Mites, faules i narracions populars*. Cossetània edicions.

Vallesos, hivern - primavera 2022 / 2023, número 24.

Enllaços d'interès:

[Tot Sant Cugat \(20-12-2023\)](#)

[Visit Sant Cugat - 1350 – Assassinat de l'abat Biure](#)

